

West Papua Hoogland Expeditie

In West Papua, het Indonesische deel van Nieuw Guinea, gaan we op weg naar het gebied van de Yali's, de Rotanmensen, zo genoemd vanwege de bundel rotanringen, die om het middel van een Yaliman op de lange peniskoker rusten. We vliegen via Jayapura naar Wamena, de hoofdstad van de Baliem-vallei op 1630 meter hoogte. Deze wildernistrek loopt door prachtige oerwouden en Yali dorpen over twee passen van 3500 meter hoogte. Doordat deze trektocht continu op hoogte blijft heb je geen last van bloedzuigers, muggen of andere insecten!

- prachtige 18-daagse trektocht
- langs talrijke Papua dorpjes
- overweldigende natuur (en cultuur)
- 's avonds zingen met de Papua's rond het kampvuur

Naar het oerwoud

Vanuit Wamena rijden we naar Sokokmo waar we gaan we lopen. Na een overstek van de wilde Baliemrivier lopen we op de lagere hellingen langs diverse nederzettingen. Na 4 dagen loopt de vallei dood en steken we de 3500 meter hoge Elit pas over, waarvan vooral de 1000 meter lange afdaling spectaculair steil is! De gedeeltes die we door het oerwoud lopen zijn zinsbegoochelend. Rond de 3000 meter hoogte is de vegetatie meer alpien en dit is ook de plek waar je kans maakt om een van de vele soorten paradijsvogels te spotten. Ondanks het modderige pad is het interessant een oplettend oog te houden voor de zeer gevarieerde junglevegetatie, zoals bloeiende orchideeën.

Yali dorpen

In het Yali dorp Angguruk houden we een rustdag. De Yali's zijn het volk van de mannen met rotanrokken, peniskokers, stenenbijlen en pijl en boog op de rug. De vrouwen zijn gekleed in tanga's van stro, hun naaktheid bedekkend met droognetten. Ze wroeten met een graafstok in een ubi veldje op een steile helling. Op weg terug naar de Baliemvallei gaan we tot slot nog een 3500 meter hoge oas over. De vegetatie op dit bergplateau is zeer bijzonder en weer heel anders dan we tot nu toe hebben gezien. Het geknor van varkens, de prachtige samenzang van de dragers, de prikkelende geur van de vele vuurtjes, de smaak van ubi's (zoete aardappel); het zal je thuis doen terug verlangen naar dit gebied.

Bekijk [hier de foto's](#) (externe link).

Het gaat hier om een avontuurlijke reis. Er zijn diverse factoren die onderweg onze reisplannen kunnen beïnvloeden, hoe goed de reis ook is voorbereid. De precieze dagindeling en route worden ter plaatse ingevuld. Onderstaande reisbeschrijving geeft de hoofdlijnen van de reis weer. De reisleiding kan zich echter genoodzaakt zien om tijdens de reis verschuivingen in het geplande programma aan te brengen. Ter plaatse gaan we het avontuur aan.

Indonesië is een prachtig en zeer gevarieerd land, waarvan grote delen zijn ontdekt door het massa toerisme. Voor West Papua of Irian Jaya, het door Indonesië bestuurde deel van Nieuw Guinea, is dat echter nog lang niet het geval. Weliswaar wordt de Baliem vallei bezocht door groepen, maar zodra je het oerwoud in trekt zijn er alleen nog de Papoea stammen en wij. De wandeltocht die we tijdens deze reis maken duurt zo'n drie weken. De hieronder beschreven route is eerder gelopen maar eventuele aanpassingen kunnen en zullen zeker voorkomen, een trekking in Irian Jaya is per definitie experimenteel.

De Papoea's staan nog steeds met één been in het Stenen Tijdperk. Het volk dat in de Baliem vallei woont, hebben talloze zendelingen, missionarissen en Indonesiërs zien komen en gaan. Toch houden zij in hun dorpen vast aan hun eigen gewoontes en "kleding". Die bestaat bij de mannen uit een peniskoker (van kalebas), amuletten van leer om de hals, een verentooi of een "pruik" van kraaltjes op het hoofd. Vrouwen lijken iets meer onder de invloed van de zendelingen te staan, maar dragen bij rituelen nog de aloude strooien rokjes. Onze voorouders waren bang voor de strijdvaardigheid van de met speren en pijl en boog bewapende Papoea-stammen en hun bijzondere en soms bloederige rituelen. Gewapende conflicten komen overigens nog steeds voor, maar hebben nooit betrekking op de bezoekende westerling. De Yali's hebben ook sterk aan hun oorspronkelijke levenswijze vastgehouden. De mensen zijn een stuk kleiner dan in de Baliem vallei, hun lengte is zo tussen de 1.50 meter en 1.65 meter. Sommige van de mannen dragen grote peniskokers waarboven een "rok" van rotanringen hangt. De kleding van de vrouwen is vaak niet meer dan een "tanga" van bamboe of stro. Verder wordt hun naaktheid bedekt door draagnetten. Net als bij andere Papoea stammen doen de vrouwen het meeste werk. Met hun graafstokken wroeten ze de grond op de steile hellingen om. Op de in cultuur gebrachte stukjes grond worden over het algemeen ubi's verbouwd. Dit is een zoete knol met een aardappelachtige structuur, het hoofdvoedsel in de bergen. Varkens zijn heel belangrijk in het leven van de Papoea's.

dag 1 en 2 vlucht naar Denpasar

Vlucht naar Denpasar.

dag 3 vervolg vlucht naar Jayapura/Sentani (115 meter)

We vliegen verder en komen in de loop van de middag aan in Sentani waar het vliegveld van Jayapura (het voormalige Hollandia) is. Overnachting in een eenvoudig hotel.

dag 4 vlucht naar Wamena (1630 meter)

Van het hotel lopen we naar het vliegveld en hopen dat het weer het toelaat om te vliegen naar de Baliem vallei. Tijdens de enerverende vlucht van 40 minuten glijdt onder ons door een intrigerend landschap van dampende regenwouden, steile heuvels, bergen met ondoordringbare begroeiing, kronkelende rivieren en af en toe een spoor van leven in de eindeloze jungle. De 80 km lange en 20 km brede Baliemvallei is pas tijdens de Archbold Expeditie van 1938 voor het eerst door blanken volledig doorkruist. In deze vruchtbare vallei wonen nu zo'n 85.000 Papoea's die voornamelijk deel uit maken van de diverse Dani-stammen en enkele honderden kolonisten uit Sulawesi en andere Indonesische eilanden. Het aangename klimaat van het dal op 1600 meter hoogte en het ongelooflijk mooie landschap hebben vele ontdekkingsreizigers ertoe gebracht om het te vergelijken met de Hof van Eden. Afhankelijk van het vluchtschema hebben we alle tijd om Wamena op een ontspannen manier te verkennen. Met name de overdekte markt van Wamena is bijzonder interessant. Vanuit de verre omgeving komen dorpelingen naar deze dagelijkse markt om hun zelfverbouwde of gemaakte producten te verkopen. Wamena zelf is onderhevig aan snelle `moderniserings` ontwikkelingen. Op de markt en in veel van de door ons te bezoeken delen van het dal schijnt de klok echter stil te zijn blijven staan. Het zal voor iedereen verbazingwekkend zijn om opgewacht te worden door een aantal bijna naakte mannen!

dag 5 Wamena - Hitugi (2000 meter) 6 uur

Het is net geen driekwartier rijden naar (bijna) het einde van de weg die in prima staat is. Nadat de porters met de truck gearriveerd zijn, lopen we naar de Baliem rivier die we over een hangbrug oversteken. Vervolgens lopen we langs de rivier naar Seima. Langs het pad liggen twee kleinere dorpjes, div. varkensafscheidings en hekjes waar we overheen moeten klimmen. Wilde aardbeien groeien langs het pad. Zo naderen we de zuidoostpunt van de Baliem-vallei, waar bij Tangma de rivier naar het zuiden buigt naar een kloof, terwijl wij in tegenovergestelde richting gaan. We komen langs dorpjes en aardappelveldjes, met steeds meer traditionele huizen en blote mensen. Onderweg kun je misschien verse pinda's en bananen kopen. Vandaag stijgt het rotsige pad langzaam contourend en bereik je in 6 uur Hitugi, waar we de tenten opslaan bij de school en nog aan een tafel gegeten kan worden. Er is ook een soort washuisje in de buurt.

dag 6 Hitugi - Jogosim (2470 meter) 6 uur

De eerste 1½ uur volgen we de voor ons linker zijde van de Mugi rivier stroomopwaarts. Even voorbij het dorpje Jorima rusten we even bij de eerste echt geheel uit bosmateriaal gemaakte brug. Na ½ uur steil omhoog lopen we bovenlangs met de rivier links beneden; ondertussen flink stijgend. Nog een 1½ uur later lunchen we op een plateau, waar je even heen moet klimmen. Na de lunch weer omhoog een uitloper van de berg over en een stuk vlak terrein, om na 1½ uur Jogosim en airstrip te zien liggen op een fraai plateau aan de voet van een watervalletje, waar wat weilanden zijn en zelfs een paar koeien! We kamperen binnen de dorpsomheining of misschien is het mogelijk om in een huis te overnachten.

dag 7 Jogosim - Mugipamek (jungle camp, 2600 meter) 5 ½ uur

De ochtend begint met een klim van 1 uur langzaam omhoog tot boven op een bergrug. Hier duikt de route meteen de jungle in. Let wel: een pad om te wandelen kom je vanaf nu twee weken lang niet meer tegen! Zeer spectaculair regenwoud, we baggeren en glijden van boomstronk tot wortel, alleen op omgevallen bomen schiet je een beetje op, maar hier kun je vanaf glibberen om tot je lies in bush en veen te zakken. Stilte, af en toe geluid van vogels. Af en toe bloemen, maar vnl. groen, groen, bruin en zwarte blubber. Na 1½ uur is er een zijrivier die we oversteken via boomstammen en klimmen dan omhoog naar het dorpje Kiroma op een plateau. Een ½ uur later lunchen we bij de Mugi rivier. Deze rivier volgen we om 10 minuten voor het kamp een boomstam brug te nemen naar de linkeroever. Dit is het eerste echte jungle kamp met weinig plek voor tenten, maar wel 1 hut. De staf en dragers spannen een enorm groot zeil over een aantal versgekapte boomstammen, een procedure waaraan we snel gewend zullen raken. Hieronder worden een drietal kookvuren gestookt en er is nog plek voor een aantal van onze tenten. De sfeer is overweldigend. De dragers slapen buiten onder het zeil. We genieten van hun prachtige samenzang bij het kampvuur. Deels ongetwijfeld verband houdend bij het moeilijk slapen door koude, is dat zingen buitengewoon. Men klaagt nimmer, maar zingt, sonoor atonaal de natuur tegemoet.

dag 8 Mugipamek - Siyampas (3285 meter) - Siyam j.c. (3225 meter) 5 uur

Na ongeveer 10 minuten bos kom je langs de Siam kreek, en dan volg je de rivierbedding 1½ uur tot aan de bron. Hartstikke leuk, 100 keer door het water, klauteren op gladde rotsen, evenwicht balkje op gladde boomstammen en alsmaar stijl omhoog. Op de Siyam pas heb je met helder weer uitzicht op Kiroma en zelfs Jogosim. Het is geen echte pas; je daalt niet veel af, maar je gaat op en neer door het alpiene terrein met prachtige boomvarens en ongelofelijk veel zompig moeras. Het pad is erg breed doordat iedereen probeert droge voeten te houden, maar tevergeefs, dat lukt je niet.. De sfeer is, ondanks de regen, prima. De assistentie van de dragers is voor sommigen wel noodzakelijk. Na het boomvarenbos daal je klein stukje steil af en komt dan op de enigszins open vlakte waar we nu zijn. De tenten passen zelfs rond het open hutje, een goed grondzeil is een must. Morgen dan een echte lange dag over de Elitpas, vooral de afdaling is berucht, 1000 meter loodrecht omlaag. We kamperen naast en schuilen in de openbare schuilhut onderweg naar de Elit pas.

dag 9 Siyam j.c. - Elitpas (3500 meter) - Abejangeng (2525 meter) 9 uur

Je stijgt in 2 uur naar een volgende col. Eenmaal daar is het nog een uur steeds over hetzelfde soort plateauland. Het staat er vol met prachtige boomvarens. We lopen langs een stroompje, met aan het eind linksboven een rotswandje naar de derde en laatste col, om vlak hierna eindelijk een van de weinige enigszins droge veengrondjes met kleine poelen geschikt om eventueel te kamperen te vinden. Het is vandaag een lange en moeilijke dag. Na nog 1 uur over het moerassige plateau te hebben gelopen komen we bij de pas op 3500 meter. Op de pas is er een goede lunchplek. Met helder weer heb je een fantastisch uitzicht naar het oosten, naar Prongoli en nog verder, veel verder, waar ergens de Yamin en Manadala pieken moeten liggen en daarachter Papoea New Guinea. De voor de hand liggende doorgang zelf kun je niet omlaag volgen, het is veel te steil. Je moet eerst rechts omhoog klauteren, een stuk tussen de hogere rotspartij door en dan pas naar links afdalen. Hier begint dan het razend moeilijke en supersteile en riskante afdalen langs een meer dan 1000 meter hoge wand. Het is niet echt loodrecht en daarom hier in de tropen nogal begroeid, zodat je je vaak aan de vegetatie kunt vastklampen, maar desondanks zeer tricky. Iedereen moet uiterst voorzichtig zijn en langzaam, steeds vergezeld door een Papoea, omlaag gaan. Op de allermoeilijkste stukken zijn door de Papoea's al staketseltrappen aangelegd. Het beste is om de tijd te nemen en geconcentreerd af te dalen en te hopen dat het niet gaat regenen. Wel is aan te bevelen om bagage af te geven! Het blijft maar doorgaan omlaag, tot je na 3 uur een heel klein vlak plekje bereikt om eindelijk de knikkende knieën rust te gunnen. Nu zie je in de jungle op het enorme plateau beneden op ca.1 km afstand een bananenbosje. Daar is de kampplek. Eerst volgt echter nog een flink stuk ($\frac{3}{4}$ uur) omlaag, waarvan het laatste wat minder steil door een rivierbed, en dan nog 1 klein uur vlak door de pure jungle. Hier beneden houden onze knieën door de rust eindelijk op met knikken. Ten westen van de Elit-Siyam cols leven Dani, hier wonen de Jali.

dag 10 Abejangeng -Maaning (2100 meter) 2 ½ uur

Eerst $1\frac{1}{2}$ uur verder door de jungle en dan even flink dalen. Onderweg passeren we al diverse kinderen, gescheiden groepjes jongens en meisjes, de jongetjes - ik schat ze 6-10 jaar - al voorzien van pijl en boog, de meisjes met draagnetten en de typische jali-hangselstjes oftewel microrokjes. Bijzonder is overigens ook om met de mensen die je onderweg tegenkomt, handen te schudden. Het geeft je het gevoel erbij te horen. We zijn inmiddels bij de aardappelveldjes gekomen, lopen er een stuk tussendoor en bereiken een verzameling nogal uiteengelegen kampongs, waaronder we op een vlak stuk gras kamperen met fabelachtig uitzicht richting Prongoli, een groter dorp met airstrip, hetgeen niet echt op de route ligt. We zullen het morgen op de rustdag die we besloten hebben hier te houden, bezoeken. Vijf minuten lopen van de kampplek naar het zuiden is een fijn watervalletje om te poedelen en kleren te wassen. 's Avonds komen de kinderen uit het dorp dichtbij ons zitten knuffelen, de warmte zoeken en zingen.

dag 11 Maaning - Pfung pfung pas (2320 m) - Tenggelmo(1700 m) 5 uur

We gaan rechtsom contourend over de velden, waar veel vrouwen met graafstokken bezig zijn die ons suikerriet aanbieden. Langzaam omhoog en omlaag diverse keren op en neer gedurende $2\frac{1}{2}$ uur. Dan $1\frac{1}{2}$ uur behoorlijk omhoog naar het pastopje, allemaal glibberig en drassig. Je kijkt een behoorlijk eind richting Anguruk aan de overkant van het zeer brede dal, maar kunt het dorp zelf net niet zien. Nu $\frac{3}{4}$ uur omlaag tot een klein stroompje, waar een redelijke lunchstop te houden is. We komen al enkele "rotanmensen" tegen. Het is nog ruim een uur met nog een klein stukje flink steil omlaag tot het dorpje Tenggelmo, dat op een plateautje tegen de westelijke helling ligt. Ook hier is het weer uitstekend kamperen met weinig en rustige mensen en mooi uitzicht.

dag 12 Tengelmo - Anguruk (1450 meter) 4 uur

Meteen omlaag naar het zuidoosten, eerst langzaam over de kam, maar weldra steil en zeer blubberig, door enkele kampongs, tot je na 1½ uur bij de rivier bent, aan de overkant even steil omhoog en dan eenvoudig wat up en down, en langzaam contourend door twee dorpjes. Het is nu nog twee uur tot Anguruk. Daar is een grote losmen(logement).

dag 13 Anguruk rustdag

We houden een dag rust in Anguruk en kopen nieuwe voorraden zoals rijst, meel en olie. Er is hier een veel gebruikte airstrip, een hospitaaltje, school en protestantse kerk met binnen een bijzondere schildering. Verder is er een voetbalveld en volleybalveld, beiden veel gebruikt. Langs de airstrip is er 2x per week een fantastische, drukke lokale markt.

dag 14 Anguruk - Tangeyam (1500 meter) 7 ½ uur

Na de indrukwekkende markt met de talloze vrouwen en hun luttele waar te hebben bekeken, lopen we vandaag een van de langste dagen. Na de afdaling van een ½ uur naar de rivier steken we die over en klimmen een ½ uur naar een dorpje. Het is nog ¾ uur klimmen naar de heuveltop, een pasje van even boven de 2000 meter. Hierna contouren we door de jungle langs de noordoostelijke helling, eerst 1 uur over schuine stukken rots, hier en daar even oppassen en dan 1 uur pure jungle tot een idyllisch riviertje in de schaduw van een overhangende rots waar we lunchen. Je ziet even verderop veel water omlaag vallen, maar vlak hiervoor gaan we langs een trap van boomtakken omhoog en dan verder omhoog tussen rotsen een bergschouder over. Na een ½ uur komen we bij een kampong die bovenlangs gepasseerd moet worden. Even verder slaan we een pad naar links omhoog het bos in. Vervolgens weer contouren door jungle In de middag blijft het gedurende 1½ uur maar eender voortgaan, op en neer via een kampong en tenslotte nog een stuk hoger en ¾ uur verder zijn we in Tangeyam. We zetten de tenten op in de kerk, het is er droog en vlak. De kookploeg neemt zijn intrek in het verlaten huis van de onderwijzer waar we aan tafel kunnen eten.

dag 15 Tangeyam - Panggima (1570 meter) 4½ uur

Meteen een ½ uur omhoog en dan weer 1¼ uur omlaag naar een dorpje. Nadat we weer een rivier over zo'n prachtige lianenbrug zijn overgestoken gaan we recht omhoog en ruim 1½ uur stijgen we over takken en lianen door een weinig bos. Het is steil maar goed te doen. Boven kom je op de kam in een kampong, vanwaar je ¾ uur verderop Panggima al ziet liggen. Laatste stuk lopen we over de kam en dalen dan schuin omlaag naar de airstrip. In 2005 sliepen in het verlaten airportgebouw. Hier opnieuw binnen aan tafel gegeten. Wasplek in een lekker riviertje nogal ver weg, rechts ver voorbij de airstrip.

dag 16 Panggima -Tikemangema (2000 meter) 4½ uur

We daalden in noordoostelijke richting en steken de derde lianenbrug over om meteen weer te stijgen tot we na in totaal 1½ uur in een dorpje komen. Vanhier zien we in de verte in het noordwesten al de bergen die we nog over moeten. We contouren en dalen en stijgen ruim 1½ uur langs diverse dorpjes over een bergschouder (met uitzicht naar het zuiden), die we via een nauwe doorgang oversteken. Even verder lunchen we op een aardappelveldje na een stroompje. We dalen eerst ¾ uur steil naar de rivier, steken die over en stijgen dan een uurtje naar een kleine kampong, waar men ons heeft zien aankomen.

dag 17 Varkensfeest (facultatief)

Afhankelijk van de goodwill van de lokale bevolking is het soms mogelijk om tegen betaling ter plaatse een zogenaamd varkensfeest te laten organiseren dit in overleg met de gids.

Onderstaande beschrijving is een verslag van een eerder varkensfeest; `Varkensfeest dag! Vanochtend rond 9 uur moesten we een klein stukje teruglopen naar het dorpje waar het varkensfeest gehouden zal worden. Uit de omgeving lijkt iedereen het te weten, er zijn naar schatting 250 mensen. Wij betalen het varken, ik denk dat zij zelf de groente leveren. Het feest begint met een traditionele dans, mannen en een enkele vrouwen, lopen al zingend rondjes, de looprichting wordt af en toe omgedraaid. Dat gaat zo een half uurtje door en je bent vrij om foto`s te maken, is in de deal inbegrepen. Het varken wat de klos is wordt aan een lang touw binnen gebracht, het beest krijgt en doet. Een aantal mannen pakken het bij de voor en achterpoten beet en de bek wordt dichtgebonden. Een krijger schiet dan een pijl van heel dichtbij in het hart, althans, dat is de bedoeling. Het beest sterft langzaam en eenmaal dood wordt het van de ingewanden ontdaan. Inmiddels is het grote vuur waar de stenen voor de stoofkuil in opgewarmd worden aangestoken, ook dat gebeurt op traditionele wijze dmv een bepaalde liaan die hard heen en weer wordt getrokken en zoveel wrijving geeft dat een aanmaakbosje met enig blazen vlam vat. De kuil wordt schoongemaakt, is wel erg vies, er worden nieuwe schone dekbladeren ingelegd en dan het varken met daar overheen afwisselend stenen, bladeren, groentes en stenen. Uiteindelijk wordt de hele stapel afgedekt met natte bladeren en dan een uurtje wachten. Het is vandaag gelukkig niet alleen maar zonnig, ook hier op 2000 meter hoogte is het nog erg warm in de zon en de bewolking brengt net de verkoeling die welkom is. Intussen heeft onze kok ook wat rauw varken meegenomen en we lunchen met rijst, mie, mie met lever en vlees in jus, erg lekker. Het is goed te merken dat we alweer een paar weken onderweg zijn, iedereen heeft honger. Het is nu ineens alweer 1700 uur geworden, de dag is voorbij gevlogen. Morgen dan weer de jungle in voor 3 dagen en dan Wamena. Het varkensfeest was leuk, het is hier nog niet helemaal voor toeristen (als er 25 per jaar komen is het veel), de mensen zijn open, nieuwsgierig en enthousiast.`

Mocht het varkensfeest niet te organiseren zijn dan lopen we deze dag alvast een stuk verder en verdelen zo de afstanden van de komende dagen.

De oversteek van de Guni pas is zwaar. De dagen zijn lang door het gebrek aan goede kampeerplekken of het gebrek aan water. Onderstaand schema is gebaseerd op een uitgevoerde reis, wijzigingen zijn heel goed mogelijk.

dag 18 Tikemangema - Forest Camp (3250 meter) 6 uur

We lopen eerst 2½ uur omhoog. Na ruim een ½ uur langs het rivierbed steken we de rivier over en dan door dichte jungle omhoog en omhoog tot we het pad verlaten naar links en recht op een enorme rotswand aanlopen. Daar is een soort overhang waar de lokale bevolking op reis onder slaapt. Wij klimmen door het fantastische bos over de boomwortels en stammen verder omhoog en omhoog totdat we na 1250 meter klimmen bij de kampeerplek min of meer aan de rand van de hoogvlakte onze tenten opslaan.

dag 19 Forest Camp - Guni pas (3500 m) - Forest Camp II (2950 m) 9 uur

Eerst 250 meter klimmen door het lage bos, het zijn net loopgraven waar je doorheen loopt. Dan ben je ineens op de 3500 meter hoge pas. Met goed weer heb je prachtig zicht op de enorme hoogvlakte die we vandaag helemaal oversteken. Om 11.00 uur lunch, er is inderdaad niet veel water, hoe raar dat ook is. Wel weer de zwarte paradijsvogels. Ogenschijnlijk lijkt het eerste stuk nu betrekkelijk eenvoudig over het plateau, maar dit is zo moerassig, dat we het snel (na 1 uur) moeten oversteken naar de linker helling en daarlangs verdergaan naar het westen gedurende 1½ uur, up en down met ook nog een stuk jungle. Het pad gaat over diverse kleinere volgende plateaus en het duurt bijna 2 uur voordat we echt gaan afdalen. Een ½ uur voordien passeren we een soort krater met beneden in de voor ons linkerhelft een grot, een goede lunchplek? Het afdalen is ruim 2 uur ploeteren door jungle met als gewoonlijk diverse oversteken over omgevallen bomen, alleen in dit gedeelte liggen ze af en toe over wat diepere afgronden dan we inmiddels gewend zijn. Onderweg nog een "grotje", waar je bovenlangs moet. Hoe dan ook we bereiken een vlakke open plek met een grandioos uitzicht naar het zuidwesten, waar een heel stuk van de Jayawijaya hoofdketen te zien is, met ergens tussen de toppen de Trikora piek.

dag 20 Forest Camp II - Upper Pugima j.c. (2300 meter) 9 uur

De bergen die we zien in de verte, liggen ver achter de Baliemvallei, maar daarvan kunnen we de ligging vooralsnog alleen maar vermoeden. Toch is iedereen een beetje opgetogen, want de Papoea's zeggen dat we vandaag in ieder geval Pugima kunnen bereiken en dat maakt deel uit van de bewoonde wereld van de Baliem. Na urenlang op en neer door het bos komt een afdaling. Steil omlaag gedurende wel 1½ uur met knikkende knieën van de vermoeidheid. Je komt eerst bij een rivier en moet deze over van steen op steen en dan omlaag volgen en nog enkele malen oversteken. Op een enigszins vlakke plek zetten we tenten op. De Baliem vallei is ineens heel dichtbij.

dag 21 Upper Pugima j.c. - Sumunikama (1750 meter) 6 uur

Na de laatste boomstam, balanceeroefeningen en een doorwading komen we na een uurtje in een kampong (Dani's nu weer) vlak onder een heuvel met een "modern" school of kerkgebouwtje. Wamena is nu zichtbaar in de verte, toch nog 15 kilometer bij ons vandaan. Over de bergflanken rond de Baliemvallei lopen we naar de laatste kampeerplek. Het is hier weer druk bevolkt en waar mogelijk is het land in cultuur gebracht.

dag 22 Sumunikama - Wamena (1650 meter) 4½ uur

Na 3½ uur lopen en soppen komen we aan bij de geasfalteerde weg waar de busjes op ons staan te wachten. Het is een ½ uurtje rijden naar Wamena en de "luxe" van het hotel; als er stroom is en de boiler het doet, krijg je weer eens warm water over je heen!

dag 23 Wamena - Sentani (110 meter)

Ook vanochtend is het weer spannend of we kunnen vliegen. Na aankomst in Sentani, waar het ineens wel erg warm is, nemen we onze intrek in een hotel. 's Middags kun je bijvoorbeeld met de taxi naar Jayapura - het voormalige "Hollandia". Deze stad is tegenwoordig hoofdstad van de provincie Irian Jaya en standplaats van de gouverneur. Het stadscentrum is klein en ligt als het ware ingepropt tussen de Humboldtbaai en het achterliggende Cycloopgebergte. De rest van de bevolking woont in vissersdorpen in de buurt en in het achterland. De sfeer in Jayapura is tropisch. Het straatbeeld in Jayapura wordt overheerst door mensen uit de westelijke provincies van Indonesië. Papoea's - een betiteling die in regeringskringen weinig populair is - zijn hier duidelijk in de minderheid. In het museum van Negeri of dat van de Cendrawasih Universiteit kunnen we een interessant overzicht krijgen van de materiële cultuur van de Papoea's en hun zeden en gebruiken. Ook kunnen we ons hier een beeld vormen van de oude Sentani cultuur. De vroeger zo karakteristieke cultuur van dit gebied heeft zwaar te lijden gehad van de oorlogshandelingen in de Tweede Wereldoorlog. Na de verovering van Hollandia op de Japanners hebben de geallieerden deze plek uitgebouwd tot een gigantische voorpost voor hun verdere acties in de Stille Oceaan.

dag 24 vlucht Denpasar

Vlucht Jayapura - Denpasar. Naar alle waarschijnlijkheid arriveren we net te laat in Denpasar om de avondvlucht naar Europa te halen. Overnachting in het airporthotel.

dag 25 en 26 Denpasar - Amsterdam

Vlucht naar Amsterdam, waar we de volgende dag zullen aankomen.

Bij de prijs inbegrepen

- * alle interlokale vervoer
- * retourvlucht Denpasar (of Jakarta) – Jayapura – Wamena
- * luchthaven transfers (indien de vlucht bij ons geboekt is)
- * alle hotelovernachtingen op basis van logies met ontbijt in tweepersoonskamers
- * Nederlandse reisbegeleiding vanaf 7 deelnemers
- op trek:
  - * Engelssprekende Papuaanse gids
  - * dragers
  - * kok en keukenploeg
  - * gebruik keukenmateriaal
  - * 3 maaltijden per dag op trek
  - * gebruik tweepersoonstenten waar van toepassing

Niet bij de prijs inbegrepen

- * retourvlucht Amsterdam-Denpasar (deze kan via ons geboekt worden)
- * visum (€ 45,- voor 60 dagen)
- * vaccinaties
- * reis- en annuleringsverzekering
- * lunches en diners wanneer niet op trek (± € 15,- per dag)
- * fooien (± € 35,- per persoon)
- * reserveringskosten € 25,- per factuur
- * bijdrage garantiefonds € 10,- per persoon
- * persoonlijke uitgaven (frisdranken, alcoholica, souvenirs)
- * vervoer naar en van Schiphol
- * excursies wanneer niet vermeld in de brochures of aangegeven als facultatief (optioneel varkenfeest USD 200-300,- per persoon afhankelijk van groepsgrootte)
- * toeslag eenpersoonstent € 90,-
- * wijzigingskosten € 35,-

Groepsgrootte

Minimaal 5 reizigers

Maximaal 8 reizigers

5 - 6 reizigers: begeleid door Engelssprekende lokale gids

7 - 8 reizigers: begeleid door Engelssprekende lokale gids en Nederlandse reisbegeleiding

De reis kan ook uitgevoerd worden vanaf 4 reizigers, er is dan een toeslag € 150,- per persoon.

Klimaat

Indonesië heeft een tropisch klimaat, het is dus het hele jaar vochtig en warm. In juli en augustus is de gemiddelde temperatuur 27 graden en in september, oktober en december is het gemiddeld 28 graden. In juli, augustus, september, oktober schijnt de zon het meest, zo'n 7 à 8 uur. In de Baliem-vallei is het weer altijd onbestendig. Reken er op dat het elke dag een paar uur kan regenen.

Tijd

Het tijdsverschil tussen Nederland en Irian Jaya is 8 uur in de wintertijd en 7 uur in de zomertijd. Het is in Irian Jaya later als in Nederland.

Elektriciteit

De netspanning is 220 volt, de stopcontacten zijn van het Europese type.

Geld

Waarde van de Indonesische rupie: 15.000 rupies is ca.1 euro. Dit betekent dikke stapels geld (moneybelt). Import van buitenlandse valuta is onbeperkt. Geadviseerd wordt om in Denpasar te wisselen, je schijnt daar 25 % meer rupies te krijgen in vergelijking tot Jayapura. Neem contant geld , minimaal € 250,-- , mee voor persoonlijke uitgaven, voor maaltijden als we niet op trektocht zijn, vertrekbelasting, fooienpot en reserve.

Een aantal Nederlandse banken heeft standaard de mogelijkheid tot geldopnames in landen buiten Europa geblokkeerd en een limiet voor een geldopname per keer vastgesteld. Wanneer je met de bankpas wilt pinnen in het buitenland, vraag dan de bank jouw bankpas te deblokken voor geldopnames in landen buiten Europa en informeer naar de limiet.

Voor de actuele wisselkoers [klik hier](#). (Oanda.com)

Fooien

Het bedrag wat we voor fooien adviseren is ongeveer € 35,-- voor de gehele reis.

Openingstijden winkels en kantoren

De meeste winkels zijn open van 08.00 tot 20.00 uur. (Veel winkels ook op zondag) Banken zijn meestal open van 08.00 tot 12.00 uur, op zaterdag tot 11.00 uur. Postkantoren zijn open van 08.00 tot 15.00 uur van maandag tot en met donderdag en vrijdags tot 11.00 uur en op zaterdag tot 14.00 uur.

Visum

Voor een verblijf in Indonesië is een visum nodig. Het paspoort moet nog minimaal 6 maanden geldig zijn na terugkomst uit Indonesië.

Reizigers die niet langer dan 30 dagen in Indonesië verblijven kunnen een visum krijgen bij aankomst. De kosten USD 30,--. Neem ook een pasfoto mee.

Blijf je langer dan 30 dagen, maar niet langer dan 60 dagen in Indonesië dan moet je je visum van tevoren regelen in Nederland.

Het adres van de Ambassade Indonesië is, Tobias Asserlaan 8, 2517 KC, Den Haag. Zie tevens de website voor meer informatie www.indonesia.nl

Surat jalan (permit) -reisbrief

In Jayapura zullen we de zg. "reisbrieven" moeten regelen. De Surat Jalan voor Irian Jaya wordt direct bij aankomst in het hotel nabij het Sentanimeer (Jayapura) door onze contactpersoon daar geregeld. Hiervoor zijn 4 pasfoto's nodig.

Procedure van vertrek

Bij groepen vanaf 8 personen gaat er Nederlandse reisbegeleiding mee. Bij groepen kleiner dan 8 personen wordt de reis uitgevoerd met alleen lokale reisleiding. De mensen die reizen in een groep met Nederlandse reisleiding zullen het ticket ontvangen op Schiphol. Mensen die in een kleinere groep reizen zullen het ticket thuisgestuurd krijgen, uiterlijk een week voor vertrek. Verdere informatie met betrekking tot het definitieve vluchtschema ontvang je tijdens de voorbereidingsbijeenkomst.

Vaccinaties en malaria

Voor Indonesië/ Irian Jaya adviseren we je dringend om de volgende vaccinaties/ tabletten te nemen c.q. te checken of eventuele inentingen nog geldig zijn: buiktyfus, DTP en hepatitis A. Ter voorkoming van malaria moet je een antimalaria middel slikken. Ter voorkoming van malaria moeten daarnaast nog extra maatregelen worden getroffen, namelijk: 's avonds kleding met lange mouwen en een lange broek en gebruik van een anti-muggenolie. In het hoogland, waar we een groot deel van de reis doorbrengen, speelt malaria overigens amper een rol. Informeer je hierover tijdig, 4 tot 6 weken voor vertrek bij je huisarts of GGD.

Lijst van persoonlijke medicijnen

- antimalaria middelen
- cyproxine kuur (antibiotica voor darminfecties)
- amoxiciline kuur (antibiotica voor huidinfecties)
- talkpoeder
- zalf tegen (voet)schimmels
- anti-zonnebrandmiddel, hoge beschermingsfactor
- lippenbescherming (evt. speciale anti-herpiscrème) met UVfilter
- muggenolie/-stift Autan, Jungle olie
- azaron tegen insecten beten, -jeuk
- sterilon vloeibaar en zalf voor wondontsmetting
- hansaplast voor wondjes
- steriele gaasjes (veel!)
- leukoplast, evt. ook sporttape
- 2nd skin voor blaarbehandeling
- (rek)verband
- aspirine, paracetamol, oid tegen pijn en koorts
- rehydratiezout (ORS) bij diarree

Nunatak zorgt voor een meer uitgebreide medicijnenkit met o.a. specifieke antibiotica. De kans dat we deze medicijnenkit nodig hebben is klein, maar aanwezig.

Over de uitrusting

Aan de uitrusting worden extreme eisen gesteld in verband met de bijzondere omstandigheden. Wat betreft je kleding; houd rekening met tropische warmte, maar ook met temperaturen tot zo'n 0 °C en vooral met regen. Zorg ervoor altijd een stel droge kleren, incl. fleecetrui, bij de hand te hebben. Sneldrogende materialen komen hier het meest van pas. Katoen wordt afgeraden. Een dun regenjack of poncho is een "must". Het gaat er vooral om te grote afkoeling te voorkomen, want doornat wordt je toch. Wat betreft je wandelschoenen; de ervaring leert dat leren bergschoenen niet praktisch zijn in de jungle van Irian. Tijdens de trektocht lopen we veelvuldig door het water en daardoor wordt het leer nat, zacht en zal het gaan schimmelen. Praktisch zijn schoenen die zo mogelijk volledig uit kunststof bestaan, bv. hardloopschoenen. De zool moet zacht zijn zodat je de boomstammen kunt voelen waar we regelmatig over lopen. Neem in ieder geval 2 paar schoenen mee voor het geval dat er een paar uit elkaar valt. Kaplaarzen zijn voor deze reis onmisbaar. Voor de avonden zijn Teva sandalen handig. Over de sokken; wat voor de schoenen geldt, geldt ook voor de sokken. Neem geen katoenen sokken mee. Kunststof is de beste optie, eventueel met een klein gehalte wol. Plunjebaal en rugzak; naast een waterdichte plunjebaal is een dagrugzakje handig. Verpak alles in de plunjebaal en rugzak in plastic. Neem ook voldoende afsluitbare plastic zakken mee om eventuele natte spullen te kunnen scheiden van de droge. Slaapzak; voor temperaturen tot zo'n 0°C. Het hoeft dus niet heel chique te zijn en hier geldt wederom kunststof materiaal.

Paklijst

- wandelgympen
- kaplaarzen
- wandelstokken
- sokken
- sandalen
- kunststof slaapzak tot rond het vriespunt
- eventueel lakenzak
- slaapmat
- licht wind- en waterdicht jack, evt. combineren met paraplu
- poncho
- 2 fleece truien
- 2 lichte, sneldrogende lange broeken
- kunststof korte broek
- zwembroek/-pak
- kunststof T-shirts/blouses (polyester, ook met lange mouwen)
- kunststof ondergoed
- 2 kunststof handdoeken
- iets voor op je hoofd tegen zon, kou en regen
- toiletartikelen
- zonnebril
- 2 x 1 liter veldflessen
- zakmes
- hoofdlamp
- hangslotje om plunjezak ed af te sluiten
- wasmiddel
- naaisetje
- dagrugzak, waterdicht
- moneybelt of halstas voor bescheiden: paspoort + fotokopie, inentingsboekje, vliegticket, geld, kopie verzekeringsbewijs + alarmnummer.
- 6 extra pasfoto's
- plastic (vuilnis)zakken of speciale waterdichte zakken
- eventueel paraplu

Bagage

Tijdens de trek mag 12 kg p.p. aan persoonlijke bagage worden afgegeven. De lokale dragers geven de voorkeur aan een rugzak boven een plunjebaal. Omdat er vanuit Nederland tenten en een medicijnton meegaan naar Indonesie, vragen we onze deelnemers om niet meer dan 15 kg aan ruimbagage mee te nemen (dit is exclusief handbagage). De overige kilo's kunnen dan gebruikt worden voor de groepsbagage. Om alles goed verpakt mee te nemen, kun je bijvoorbeeld een plunjebaal gebruiken. Handig is ook een klein hangslotje, om de plunjebaal af te sluiten.

Verzekering

We stellen een adequate reisverzekering verplicht. Een annuleringsverzekering raden we sterk aan. Beide soorten verzekeringen kun je via ons afsluiten. Indien de reisverzekering wordt afgesloten via derden dan willen we graag voor vertrek de volgende gegevens van je ontvangen: verzekeringsmaatschappij, polisnummer en alarmnummer. Mocht er zich tijdens de reis iets voordoen kan er snel gehandeld worden door Nunatak en de reisleiding.

Categorie 4

Irian Jaya is zowel in de bergen als in de laagvlaktes bedekt met dik tropisch oerwoud. Het is ontzettend groen en er valt veel regen. Om één of andere reden regent het er voornamelijk in de middag en 's nachts. De grond in de bergen is voornamelijk vette klei, dat wordt dus meestal bagger. Dat geldt ook voor de paden waar we overheen lopen, ofschoon ze ook wel geregeld goed en breed zijn. Dit is met name zo in de gebieden waar veel mensen wonen. Moeilijk zijn de hitte van de zon en de stukken waar je van boomwortel naar boomwortel balanceert. Het kan voor sommige mensen ook zwaar zijn om er gewend aan te moeten raken om te leven in een omgeving waar niets is dat aan onze levensomstandigheden doet denken. Toch bestaat er enig comfort: Nunatak verzorgt de tenten, er gaat een ervaren kok mee en onderweg kunnen we lokaal voedsel kopen. Bovendien zijn de dragers, als ze hun verlegenheid eenmaal hebben overwonnen, heel hulpvaardig. Terwijl ze met bagage op het hoofd of de rug balanceren, kunnen ze op moeilijke stukken nog een hand uitsteken om te helpen.

Deelnemers worden er op gewezen dat een flexibele instelling een absolute vereiste is om deze reis tot een succes te maken. Vluchten kunnen vertraagd zijn, de regen maakt de paden tot ware moddersporen, Irian Jaya is een ervaring die alle zintuigen en je conditie flink belasten.